

RAAMATTU

- kaksi osaa: Vanha testamentti ja Uusi testamentti
- Raamattu on kirjojen kokoelma, jossa on yhteensä 66 kirjaa
- Raamattu sisältää historiallisia kertomuksia, runoutta, opetuspuheita, kirjeitä
- Raamattu on länsimaisen kulttuurin peruskirja

VANHA TESTAMENTTI (=VT)

- Vanhan testamentin alkukieli on heprea יהוה

VT:N RAKENNE

1. Viisi Mooseksen kirjaa

- alkukertomukset: luominen, syntiinlankeemus, veljessurma, vedenpaisumus, Babylonin torni (=Baabelin torni)
- patriarkkakertomukset: Abraham, Iisak ja Jaakob
- laki

2. Historiakit

- kertovat Israelin historiasta, tuomareista, kuninkaista ja kansan vaiheista

3. Runokit

- Psalmit (laulukirja)
- Laulujen laulu (rakkausrunoutta)
- Saarnaaja (pohdiskelua elämän mielekkyydestä)
- Job (pohdiskelua kärsimyksestä)

4. Profeetikarit

- profeetat julistivat Jumalan tahtoa omalle ajalleen
- profeetat ennustivat myös Messiaan saapumista. Messias = "voideltu" (hepr.) eli kuningas tai ylimmäinen pappi. "Kristus" on messias kreikaksi.

5. Apokalyptinen kirja

- apokalypsi = salaisuuksien paljastaminen
- Danielin kirja sisältää vaikeasti tulkittavia näkyjä tulevaisuudesta

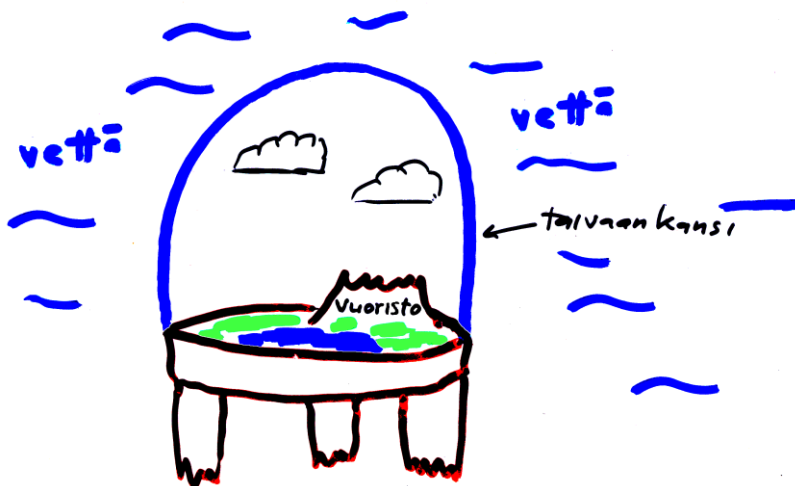
VANHA TESTAMENTTI (=VT)

VIISI MOOSEKSEN KIRJAA

Alkukertomukset

Ensimmäinen luomiskertomus 1.Moos.1:1-2:4a

- maailmankuva: taivaankansi

- sen ajan tieteellinen käsitys – tarkat luomispäivät
- jumalakuva kehittynyt: Jumala luo sanallaan
- mies + nainen = ihminen. Luodaan yhtä aikaa. Ihminen on Jumalan kuva = Jumalan edustaja

Toinen luomiskertomus

1.Moos.2:4b-25

- paimentolaisten maailmankuva: lähtökohtana kuiva maa
- kansanomainen
- jumalakuva ihmismäinen: Jumala muovaa maasta ihmisen, Jumala istuttaa puutarhan
- ihmiskuva: ensin Adam, sitten Eeva miehen kylkiluusta
(lähellä sydäntä! ❤️)

Syntiinlankeemus

1.Moos.3

- synti/ pahuus etenee:
- houkutus
- paha teko
- syntikumppanin hankkiminen
- selitykset
- toisen syyttely
- rangaistus
(huono omatunto huono elämä
tuho, mm. vedenpaisumus ym.)

Kain ja Abel - veljessurma

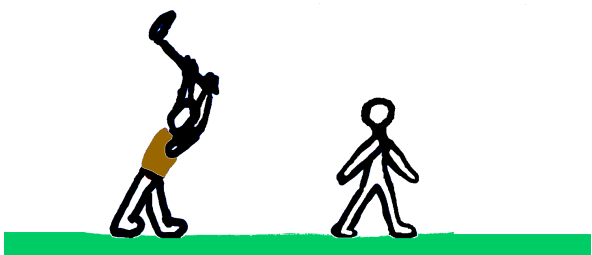
1.Moos.4:1-17

Maanviljelijä Kain uhrasi Jumalalle maan antimia.

Paimen Abel uhrasi lampaan.

Kain tappoi Abelin.

Vedenpaisumus

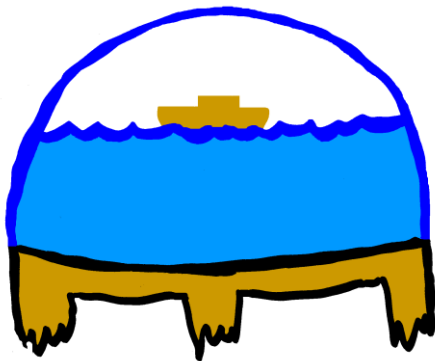
1.Moos.6-9:17

Maa tuli täyteen väkivaltaa.

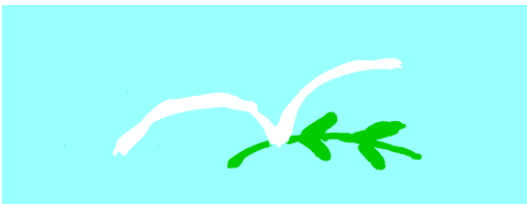

Vedenpaisumus tuli.

Vesi peitti kaiken.

Nooa perheineen ja eläinlajien
edustajat pelastuivat arkissa.

Kyyhkynen lehvä suussa
osoitti veden vähentyneen

Nooa uhrasi Jumalalle kiitokseksi pelastumisesta. Sateenkaari on merkki siitä, että enää ei tule uutta vedenpaisumusta.

Babylonin torni 1.Moos.11:1-9

Jumala sekoitti ihmisten kielet.

RAAMATUN TULKINTATAVAT

Fundamentalistinen tulkinta

- Raamattu on sanasta sanaan totta, myös luomis- ja vedenpaisumuskertomukset
- tämä on tulkinnoista tiukin
- hylkää tieteen näkemykset, mm. evoluution

Pelastushistoriallinen tulkinta

- Raamattu kertoo oikein pelastushistoriasta eli siitä, miten Jumala on eri aikoina ottanut ihmisiin yhteyttä. Muissa asioissa voi Raamatussa olla virheitä ja epätarkkuuksia.
- tämä on kirkkomme virallinen tulkinta

Eksistentiaalinen tulkinta

- Raamatun maailmankuva on vanhentunut
- sanoma voidaan löytää vanhentuneen ilmaisun alta
- vapaamielisin tulkinta

PATRIARKAT

- patriarkat olivat Israelin kantaisiä
 - Abraham
 - Iisak
 - Jaakob
- ammatiltaan paimentolaisia
- Jumala
 - ottaa yhteyttä
 - johdattaa

MOOSES

vapauttaja

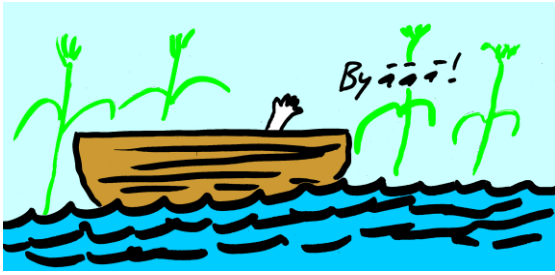
= "vedestä nostettu"

Uusi farao alkoi sortaa israelilaisia.

Vastasyntyneet poikalapset tapettiin.

Vauva-Mooses laitettiin korissa Niiliin.

Faraon tytär pelasti Mooses-vauvan.

Mooses kasvoi faraon hovissa.

Mooses sai kuulla olevansa israelilainen ja hän tappoi julman työnjohtajan.

Mooses lähti pakoon ja hänestä tuli paimentolainen.

Jumala ilmestyi Moosekselle palavassa pensaassa.

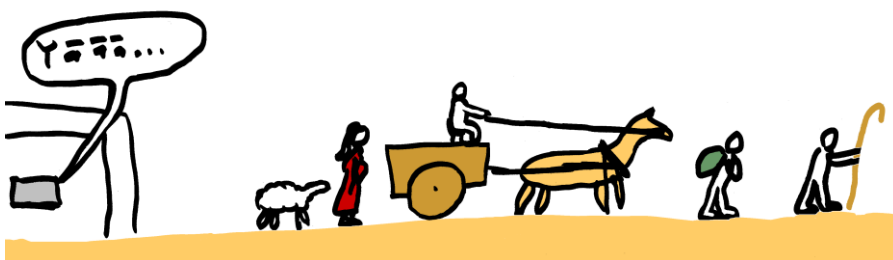
Farao ei taivu.

Vitsaukset vaivaavat egyptiläisiä.

Egyptissä kuolevat esikoiset. Lopulta farao taipuu ja israelilaiset saavat lähteä.

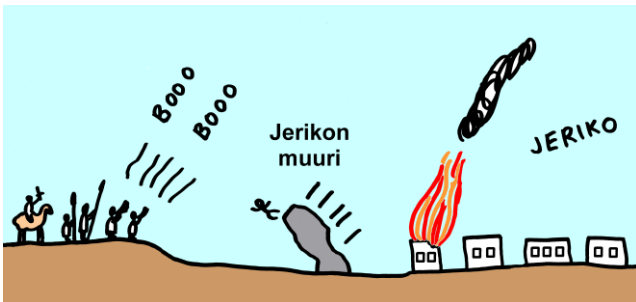
Mooses johtaa kansansa Punaisen meren läpi. Heitä seuraavat egyptiläiset sotilaat hukkuivat.

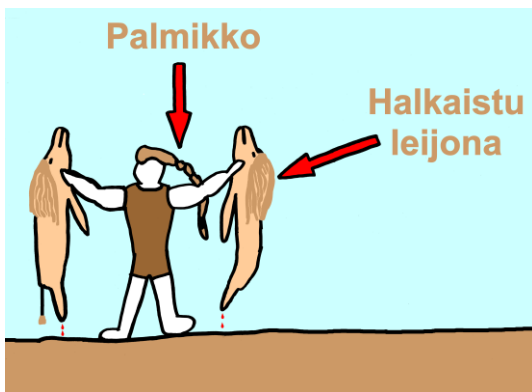

Siinain vuorella Mooses sai Jumalalta Kymmenen käskyn lain.

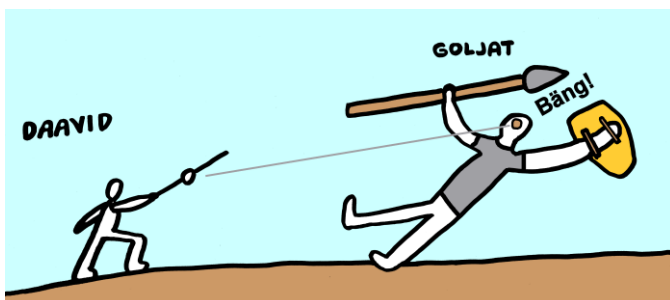
VANHAN TESTAMENTIN HISTORIAA

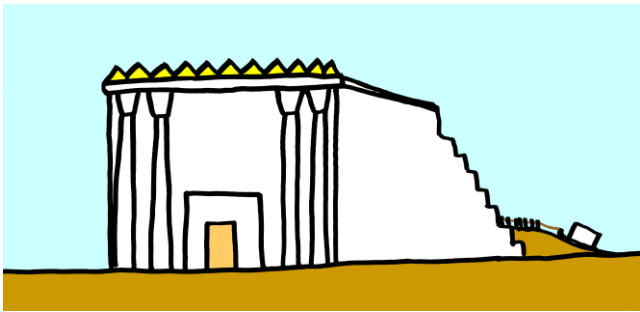
Israelilaiset valloittivat Kanaanin maan. Aluksi kansaa johtivat tuomarit.

Tuomareista kuuluisin oli voimamies Simson.

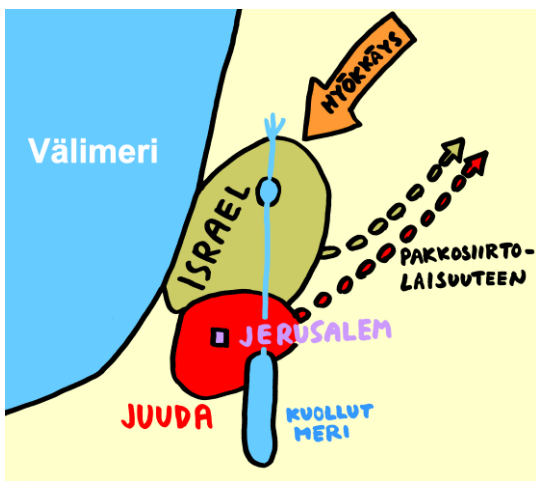
Israelin kuninkaina olivat Saul, Daavid ja Salomo.

Salomon kaudella Israel oli mahtavimmillaan. Jerusalemiin rakennettiin suuri temppeli Jumalalle.

Salomo oli kuuluisa viisaudestaan. Salomon tuomio: "Halkaise lapsi" 1. Kun 3:16-18

Valtio jakautui Israeliksi ja Juudaksi. Babylonialaiset (nykyinen Irak) hyökkäsivät ja kansa vietiin pakkosiirtolaisuuteen.

Vain juudalaiset palasivat (→ juutalaiset). He rakensivat maan uudestaan.